

Nové Bratrské Listy

Ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nepokládal za poskvrněného nebo nečistého.

(Skutky 10,28)

Z obsahu:

kázání - Tři dary proti zbabělosti

dějiny - Česká konfese

z Husovy Řeči o míru

UF - naše společné poklady (dokončení)

zprávy ze seniorátu

z církví - nový papež

obsah

kázání

Tři dary proti zbabělosti 31
(K. Roskocová)

biblické a teologické studie

Janovo evangelium ke zvěsti
svatodušních svátků (J. Halama) 34

dějiny

Česká konfese
a Jednota bratrská (J. Just) 38

Z Husovy Řeči o míru 41

unitas fratrum

Naše společné poklady - závěr 43

náš seniorát

Husův den v Ž. Brodě 48
(J. Hrudka)

Rovenské ohlédnutí (mj) 48

Rovenský výhled (mj) 51

Turnov (O. Halama) 52

Informace ze SV (oh) 53

z církvi

Papež Lev XIV (red) 54

nové knihy

Ten farář je nějakéj divnej (janh) 55

Letní bohoslužby

Nové Bratrské Listy

27. ročník (2025)

Vydává OCHRANOVSKÝ SBOR

při ČCE v Praze

Čajkovského 8, 130 00 Praha 3

mail redakce: henry.halama@gmail.com

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

editorial

Milé čtenářky a čtenáři,

vstupujeme do léta a stav našeho světa nám dělá stále více starostí. Na Ukrajině umírají lidé ve válce již čtvrtý rok, druhý rok se válčí a umírají lidé v Palestině a v posledních měsících přibyla Indie s Pákistánem a Írán. Zdá se, jako by po období akčních filmů a počítačových her nastalo období reálného válčení. Násilí jako nástroj řešení sporů a rozdílných postojů je však znakem bezradnosti a strachu.

Proti tomu nám ukazuje jak kázání, tak biblický výklad na ducha síly, lásky a odvahy, který nám chce v našich zápasech pomáhat.

Jiří Just nám připomíná 450 let České konfese jako společného vyznání českých evangelíků, ve chvíli, kdy se blíží reorganizace našich sborů v rámci české evangelické církve.

Ke zprávám ze sborů a ze seniorátního výboru dnes přistupuje zpráva o novém papeži a jeho první řeči, naznačující program, který by chtěl sledovat.

Úryvek z Husovy Řeči o míru, který otiskujeme, se snaží ukázat na to, co vede k pokoji a co mu naopak brání. Poznat, co vede k pokoji, nebylo nikdy samozřejmé a snadné (L 19,42) a zdá se, že na tom nejsme lépe než lidé ve starověku i středověku. Zase doufáme v pokoj, který si sami násilím zorganizujeme, a zase se vrháme do zkázy.

Pán Bůh s námi a zlé pryč. Přeji sobě i vám, abychom mohli v přicházejícím létě zažívat dny pokojné.

Jindřich Halama

Děkujeme za podporu pro náš časopis.

Číslo účtu 2900700247/2010

kázání

Tři dary proti zbabělosti

Proto ti kladu na srdce, abys rozněcoval oheň Božího daru, kterého se ti dostalo vzkládáním mých rukou. Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.

Nestyď se tedy vydávat svědectví o našem Pánu, ani za mne, jeho vězně, se nestyď, nýbrž snášej spolu se mnou všechno zlé pro evangelium. K tomu ti dá sílu Bůh, který nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy a nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista. On zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu.

K jeho zvěstování jsem já byl ustanoven hlasatelem, apoštolem a učitelem. Pro to také všechno snáším a nestyším se vydávat svědectví, neboť vím, komu jsem uvěřil. Jsem přesvědčen, že on má moc chránit, co mi svěřil, až do onoho dne.

Měj za vzor zdravých slov to, co jsi slyšel ode mne ve víře a lásce, která nás spojuje v Kristu Ježíši. Svěřený poklad chraň mocí Ducha svatého, který v nás přebývá.

(2Tm 1,6-14)

(čtení Pláč 3,21b-31)

Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu. – Toto je evangelium, které zvěstuje apoštol Pavel a pro něj je nyní i uvězněn. Doslova „ze svých pout“ v římském vězení píše dopis milému Timoteovi, duchovnímu žáku a jednomu z apoštolských pokračovatelů.

A to je, milí bratři a sestry, zvláštní. To by nás mělo zarazit. Že někdo z vězení, kdo navíc dává najevo, že tentokrát už asi živý nevyjde, píše a je plný naděje. Povzbuzuje svého spolupracovníka. Potvrzuje, že všechno, co začali, celé dílo, na kterém spolu pracovali, je pevné, trvalé, nepadá spolu s nemohoucností svého zakladatele. Myslíme jím nyní apoštola Pavla, který sbory v Malé Asii zřejmě zakládal. Ale hned v té souvislosti je správné říci, že pravý a jediný zakladatel církve a sám nositel spásy je Ježíš Kristus, který však také byl spoután, také trpěl, také se stal nemohoucím, když jej nepřátelé Boží ukřižovali. A přece, když se tento Pán – protože Pánem a Králem jej potvrdil Bůh, když jej vzkřísil z mrtvých – podvolil a obětoval svůj život, je proto možné vyhlásit tu větu, kterou jsme dnes začali: Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu.

Jsme svědky jedinečné skutečnosti, kterou je v dnešním světě užitečné opakovat připomínat. Užitečné pro naši křesťanskou víru a naději. Do světa se nemusí šířit jen zlé vlivy, jako jsou nebezpečné viry nebo oheň a dým vyvolávaný fanatickými útoky nesnášenlivých lidí. Mnohem víc září a má být rozněčován oheň Božího daru.

K tomu byl apoštol povolán, aby zvěstoval evangelium. A nyní sám v poutech, bez vyhlídek na delší budoucnost, bez vyhlídek na to, že ještě spatří své milé, povzbuzuje a dodává sil těm, kteří jsou na svobodě. Dodává sil Timoteovi a sboru, který je sice na svobodě, ale musí se vyrovnávat s nepříjemnostmi, které se objevují v církvi zevnitř i zvenku.

Tentokrát se Pavel v dopise víc věnuje těm tlakům zevnitř. Šlo o bludaře, kteří se vtírali do rodin a sváděli jejich členy. Odváděli je od apoštolského učení o Ježíši Kristu, trpícím a pokorném služebníkovi. Apoštolova pouta a vězení zřejmě uváděli jako důkaz neúspěchu. Říkali, že vzkříšení už nastalo, potíže tedy nejsou na místě. A asi se našlo dost lidí, kteří byli zlákáni ideologií úspěchu a existenční jistoty. Proto – jak se v dopise dočteme – se někteří za Pavla styděli, dokonce se ho zrekli a ve víře chtěli žít tak, aby neměli potíže, nemuseli nijak strádat, nikdo jim život nekomplikoval. Taková víra může být, pravda, chvíli populární, protože vyhovuje nejpřirozenější lidské vlastnosti, totiž snaze mít se dobře.

Konečně tedy, co apoštol připomínal, aby tím zabránil takovému vyprázdnění evangelia. Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy. Duch bázlivosti, to je doslova „duch zbabělosti“. To je v církvi strašák, kterým se křesťané nechají ohýbat a vystrašit. To je duch, který brání evangeliu naděje v Kristu, protože bere odvahu snášet odlišnost, ústrky a jakékoli protivenství. Vplíží se do společenství třeba tak, že se poněkud začneme chovat podobně, jako je tomu kdekoli jinde ve světě, kde lidé Pána Boha nad sebou neuznávají. Ne že bychom dělali špatné věci. Ale stáváme se vlažnými, šedými, nijakými. Takové křesťanství pod duchem bázlivosti ovšem nikoho nezajímá.

Měla jsem kázat na tento oddíl stejnou neděli, jako kolega v partnerském sboru v Německu, proto jsem se předem dívala na zveřejněná kázání, která se v posledních letech tímto textem zabývala. Bylo to zajímavé a snad i pro nás inspirativní. Výrazným rysem bázlivosti, který jeden kazatel kritizoval, byla i v církvi rozšířená korektnost v řeči. Lidé se již pomalu bojí promluvit, aby neudělali chybu a někoho se nedotkli – jeho rasy, jeho pohlaví, jeho věku.

V jiné zemi a v jiné době to zase může být něco jiného, co nám brání mluvit otevřeně. Apoštol však psal: Rozněcuj oheň Božího daru. Dar Ducha svatého je přece spojen s ohněm, jehož světlo a žár se nedá schovat. Tak ani církev nemá být schovaná, nemá být šedivým, nic neříkajícím spolkem. Musí být jasné, že církev Kristova není další wellness v řadě dnešní nabídky, kterou si zaplatíte, ale k ničemu nezavazuje a nijak vás od ostatních neodlišuje. Když Ježíš Kristus zlomil moc smrti a zjevil nepomíjící život v evangeliu, tak to je vidět a cítit. A jestliže se za utrpení, které k následování Krista patří, někdo stydí a nezná se proto k němu, tak umlčuje zásadní součást evangelia.

Asi tehdy jako i dnes si myslíváme, že jako křesťané musíme být stoprocentně bezchybní, aby nám nikdo nemohl nic vytknout. Ale to je právě omyl. Bůh na nás

nehodnotí, jestli jsme perfektní a nikoho „nenaštíme“, ale hledí na to, jestli věrně vydáváme svědectví. A to nemůžeme, pokud například nenazveme věci pravými jmény a když zamlčíme, komu jsme uvěřili. Přitom můžeme udělat nejeden přešlap a možná se někdy i společensky znemožnit. Vždyť podle Martina Luthera dokonce můžeme i „statečně hřešit“, když přitom vkládáme celý svůj život na Krista a jsme si vědomi, že jen díky Božímu odpuštění a oběti Pána Ježíše Krista na kříži nám bude dán život a tedy i ta dobrá budoucnost, o kterou nám jde.

Bůh nám však dal ducha síly, lásky a rozvahy. Tři pomocníky proti zbabělosti. Tři ku jedné. Dal nám vlastně na víc! Duch síly je o energii, dynamice, která k víře patří. Například tam, kde lidé skládají obecně ruce do klína, že už se nedá nic dělat, že se navzájem s těmi odlišnými lidmi nedomluvíme, tam křesťanovi pomáhá Kristus svou silou mluvit i s lidmi ze společnosti vyřazenými, s cizinci, s provinilými. Protože to je jeho duch, který dává sílu stavět mosty a překlenout propasti a neříkat, že tudy už to dál nejde.

A duch lásky? To nám Pán Ježíš snad ukázal nejpříkladněji. Přiváděl k sobě lidi tak různé, jako byli například rybář, celník, farizeus a nevěstka. Jen v lásce a z lásky je možné smířit se a spolu tvořit budoucnost. Duch bázlivosti, duch zbabělosti našeptává: „Nikomu dnes nevěř. Ti, kteří přicházejí, jsou všichni teroristi. Ti, kteří nám vládnou, jsou všichni zkorumpovaní.“ A tak dále. Ale duch lásky vidí v každém z nich především člověka, pro kterého Bůh poslal svého Syna, aby jej vysvobodil z hříchů.

Ten třetí dar Boží je duch rozvahy. Znovu a znovu tolik potřebný. To také není duch doby. Když se většina chová podle hesla „po nás potopa“ a nezáleží jí na způsobu života, na pravdě, na tom, jestli budeme zakládat rodiny, starat se o bezmocné, jestli budeme pracovat i pro budoucí generace, pak právě duch rozvahy, nebo jinak přeloženo duchovního zdraví, umírněnosti nebo dokonce sebeovládání, dává vidět o krok napřed. A tam vpředu není zmar a smrt, ale život s Kristem. Kristus přece zlomil moc smrti a vyvedl na světlo nepomíjející život v evangeliu. Tento život má zářit mezi námi a skrze nás, skrze Kristovu církev i dnes.

Pane, v tobě svítí nepomíjející život. Prosíme, dej nám v jeho záři chodit již dnes, abychom nepropadli temnotě smrti. A pro každý den, kdy ještě máme podle tvého povolání sloužit, dávej nám ducha síly, lásky a rozvahy.

(kázání Kateřiny Roskocové z knížky Spásu všem lidem. MLÝN, Jihlava 2022)

biblické a teologické studie

Janovo evangelium ke zvěsti svatodušních svátků

Zkusme se tentokrát zamyslet nad oddílem z Janova evangelia, který tradičně patří ke svatodušním svátkům – o poslání Přímluvce, tedy Ducha svatého.

Svatodušní svátky jsou v církvi příležitostí, abychom si připomněli, jak k tomu vůbec dochází, že víme o Bohu. Jak to, že k němu můžeme mít vztah, že s ním můžeme komunikovat.

Třetí článek apoštolského vyznání, „věřím v Ducha svatého“, je tou částí apoštolského vyznání, která je zaměřena na člověka (říká Karl Barth ve své Dogmatische). Vyznání víry v Ducha svatého je o člověku, který se aktivně účastní na Božím konání.

Věřím v Ducha svatého znamená věřím, že mezi mnou a Bohem existuje spojení, vztah, komunikace. Věřím, že mám s Bohem něco společného. Protože Duch svatý nedělá nic jiného, než že se s člověkem piplá, že se ho pokouší oslovovat, snaží se naučit ho vidět, slyšet a rozumět tomu, co Bůh udělal a dělá.

O tom, jaké poslání má vůči člověku Duch svatý, podává evangelista Jan svědectví prostřednictvím Ježíšovy řeči k učedníkům:

5-7 Neřekl jsem vám to na začátku, poněvadž jsem byl s vámi. Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: Kam jdeš? Ale že jsem k vám tak mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám.

8-11 On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespatříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.

12-15 ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.

(J 16,5-15)

Takto nám tedy předkládá svědectví o Duchu svatém Janovo evangelium. Ze všech evangelistů právě Jan si nedává dvakrát záležet, aby jeho svědectví bylo průzračně jasné a každému zřejmé. Spíš naopak. V textu Janova evangelia je hodně symbolů, náznaků, složitých souvislostí. Ani tento oddíl ze 16. kapitoly není jiný.

Nejdříve je tu pasáž, která se nás snaží přesvědčit, že je dobře, že Ježíš mezi námi osobně není (v. 5-7). Odcházím a prospěje vám, když odejdu, říká Ježíš. Pokud to

říkal svým učedníkům, bylo to určitě těžké pochopit. Proč by mělo být dobře, že učitel zemře a budeme odkázáni sami na sebe? Víme, že první dny a týdny neměli vůbec jasno, co bude dál, jestli se nevrátí k rybaření nebo jinému řemeslu. – Ale když to píše evangelista svým čtenářům, odpovídá tím spíš na naše úvahy a otázky: Proč není Kristus nějak hmatatelně mezi námi? Nebylo by to mnohem lepší pro křesťanství, mít mezi sebou Boha v lidské osobě? Ostatně v různých náboženstvích se to znovu a znovu objevovalo – a objevuje. Někdo je inkarnací, ztělesněním, nebo alespoň synem příslušného božstva, aby člověk viděl a mohl si sáhnout (to byla výsada apoštolů, jak o tom mluví 1 Janova 1,1). A může to být a také bývá ukrutná past – viz Exodus 32.

Evangelista však nám tu říká – žádné další a nové inkarnace, žádní prostředníci s Bohem, žádní mimořádně duchovní, svatí a pomazaní, kteří jsou nějak Bohu blíží a můžou víc než ostatní. Nic takového. Pracuje mezi námi Boží Duch – a to stačí. „Odejdu-li, pošlu ho k vám.“ Tím první oddílek končí.

A úkol Ducha svatého, jak to popisuje Jan, je dvojí. Druhý odstavec popisuje poslání Ducha ve vztahu ke světu (v. 8-11), ten třetí potom poslání k církvi (v. 13-15).

Nejprve poslání všeobecné, které platí všem bez rozdílu. Evangelista Jan užívá někdy termín „svět“ ve smyslu těch, kdo Bohu nevěří, tak trochu hanlivě, ale tady, troufám si říci, ono „ukáže světu“ neznamena „ukáže nevěřícím“ (protože ti stejně nic neuvidí, jak dobře víme), ale ukáže lidem, těm, kdo na světě žijí (a to těm z nich, kdo si ukázat nechají).

A co ukáže – v čem je hřích, spravedlnost a soud. Kralický překlad má „bude obviňovat z hříchu, spravedlnosti a soudu“. To je ovšem právní terminologie – Duch jako PARAKLÉTOS (u řeckých soudů obhájce) obviňuje a usvědčuje. Děje se tu jakási soudní pře, kde hřích, spravedlnost a soud mohou být tři fáze procesu – obvinění, objasnění a rozsudek.

Nejprve ukáže hřích. A hřích spočívá v nevěře, či nevěra sama je hříchem. Nevěřit Bohu, nevěřit Ježíši Kristu je hřích. Úplně lidově řečeno, byl by hřích mu nevěřit. Protože tím člověk strašně škodí sobě samému, lidem kolem sebe a ovšem i Bohu, který má tím pádem o trápení víc. Duch svatý dává víru a ukazuje, že je hřích ji nepřijmout.

To druhé, co Duch ukáže, je spravedlnost. Spravedlnost v tom, že „jdu k Otci a už mě nespátříte“, jak říká Ježíš. Ale co je to za spravedlnost? Ježíš odchází a učedníci už ho neuvidí. V čem tu spočívá spravedlnost? Tohle je jedno z typických míst pro Jana, náznak, který není vůbec snadné rozluštit. Respektive, který musíme luštit, protože sám o sobě je trochu záhadný.

Možná je spravedlnost v tom, že odsouzený a popravený Ježíš je vzkříšen – to může být smysl těchto slov. Boží spravedlnost je v tom, že Bůh potvrzuje svou lás-

ku k člověku, potvrzuje ji v Ježíši Kristu – a to až do konce, a dokazuje, že na tom ani smrt nic nemění. Je to spravedlnost, která jde za hranice našeho lidského zraku i ostatních smyslů – už ho nespatříme, ale to nic nemění na Boží lásce. Ta nadále platí a nadále vysvobozuje od zlého i od smrti.

A konečně soud – „vládce tohoto světa je již odsouzen“. Boží rozsudek nad zlým (vládce světa) už byl vynesen; Kristovým křížem je hřích odsouzen, nespravedlnost je odhalena a vzkříšením překonána. To je zdrojem křesťanské naděje, naděje, že zlo ve všech možných podobách, ve kterých nás potkává, bude překonáno.

A dalo by se o tom říci ještě mnohé jiné: „ještě mnoho jiného bych vám měl povědět“ (v. 12), ale nějak na to nestačí lidská řeč? „ale nyní byste to nesnesli.“ Ani Boží Duch z nás neudělá bytosti, které by mohly chápat věci přesahující naše lidství. To je naznačení hranic lidského chápání, naší omezenosti – a také škodlivosti pokusů najít nějakou tajemnou, hlubokou cestu poznání. Láká to a lidé to stále zkoušejí, ale opatrně s tím. Dá se určitě všelijak hloubat a spekulovat, přemýšlet a vymýšlet, co je za hranicemi našeho chápání, co možná nějak tušíme, ale je také možné, že si jenom přejeme, aby to bylo. Tomu se odedávna říkalo pohádka – a je to hezké, si je vyprávět, a má to i smysl. Ale chtít takto nakládat s evangeliem, chtít si vybájit, jaký je život s Bohem, znamená dělat z evangelia pohádku. Dalo by se říci ještě leccos, ale nijak by to člověku nepomohlo.

Ted' ovšem přichází ta druhá úloha Ducha, zaměřená k učedníkům: jakmile přijde Duch, uvede nás do veškeré pravdy. No není tohle zaslíbení právě takového nadpozemského vědění?

Poslání Ducha, vztahující se k učedníkům, tedy k církvi, je uvedení do veškeré pravdy. To je jasné, zřetelné a není o tom pochyb. Ale co to znamená? Co je ta veškerá pravda? Určitě to není nějaký druh vševědoucnosti, že by křesťan měl o všem vědět, jak to opravdu je, nikdo by ho nemohl oklamat, nic by před ním nešlo skrýt, vždycky a všude by poznal, co je pravda. Tak to právě ne, veškerá pravda neoznačuje žádnou vševědoucnost a bystrozrakost, ale pochopení toho, co nebylo pochopitelné před vzkříšením. Pravda o tom, že Ježíš je opravdu ten Bohem poslaný, že smrt není koncem života, protože Bůh křísí mrtvé, a že Bůh má člověka rád a dělá všechno pro to, abychom to my lidé poznali. To je vlastně veškerá pravda.

Je tu ovšem i oznámení věcí budoucích: „oznámí vám, co má přijít“. Čtenáři bible si určitě vybaví dar prorocství, jmenovaný mezi dary Ducha v 1 Korintským 12. To, oč tady jde, však není předpovídání budoucnosti. Mnohem spíš poznání Božího záměru s člověkem, cíl Božího jednání s lidstvem, perspektiva naděje věčného života. To, co má přijít, je Boží království.

Pověřivému a zvědavému člověku jde zpravidla především o předpovídání budoucnosti, možná hlavně proto, aby to mohl nějak výhodně zpeněžit, aby na tom vydělal, něco získal. Prorocství v biblickém slova smyslu však není předpovídáním budoucnosti, a proto pověřivého člověka celkem nezajímá. Ten se obrátí raději

na věštec a vykladače osudů ze všeho možného, od hvězd po karty. Tito odborníci, mimochodem, neměli v Izraeli místo.

Když tedy u Jana čteme: Duch vám oznámí, co má přijít, znamená to: ukáže vám, jaký je cíl všeho, k čemu vaše životy směřují – tedy dílem Božího Ducha je, abychom poznali, že náš život má smysl a naději, že život má budoucnost.

A konečně – Duch svatý oslaví Syna. Teprve působením Ducha, teprve jako důsledek daru Ducha svatého, člověk pochopí slávu Ježíše Krista. Ukáže se nám, kým Ježíš je, potvrdí se jeho Synovství a jednota s Bohem Otcem. Duch svatý je ostatně duch Kristův (v. 14 – co přijme ode mě) – o tento bod se vedl jeden z velkých historických sporů o vyznání víry:

Nicejsko-cařihradské vyznání říká: Věřím v Ducha svatého, Pána a Dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků (Evangelický zpěvník č. 347). Z Otce i Syna vychází – to je vyznání, které chce potvrdit jednotu Boží, jednotu Otce, Syna i Ducha. Hlavním problémem, o nějž se vedly spory při štěpení církve v 11. století, byla právě otázka, zda Duch vychází z Otce i Syna, nebo jenom z Otce, což zastávala východní církev. Nicejsko-cařihradské vyznání tvrdí, že Bůh je ve svém jednání s námi jeden a tentýž Bůh, ať jedná kdykoli a jakkoli, ať to vnímáme tak či onak.

Můžeme si možná říci, že víra v Ducha svatého by měla znamenat také povědět něco o darech, které dává: zmíněné proroctví, uzdravování, dar jazyků, činění divů, či rozeznávání duchů. Nebo také něco o ovoci Ducha, neboli jaká má být povaha křesťanského života. To všechno jsou však až důsledky, které jsou tak rozmanité, že je nejde shrnout do jedné stručné řeči – a Jan se tím nezabývá.

Jde mu o to, že Bůh dává svého Ducha svatého, a tak nás vede k účasti na svém konání v tomto světě. Ukazuje nám a učí nás, že je možné, aby se hříšný člověk jako já aktivně účastnil na Božím jednání. Aby konal něco, co není z člověka, ale vlastně od Boha. Známe rčení, že když Pán Bůh dopustí, i motyka spustí. Tím spíš spustí člověk – ale musíme se mít na pozoru, jestli je to opravdu z Božího Ducha. On člověk může ve svatém nadšení spustit – a je to spíš Boží dopuštění, než dílo Ducha svatého – protože v tom je jiný duch.

Ale věřím-li, že se mohu na Božím jednání podílet v Duchu svatém já, znamená to, že stejnou naději má kdokoli jiný – neboli víra v Ducha svatého znamená: věřím, že člověk je Bohem oslovitelný. Věříme, že Pán Bůh si povolává lidi k tomu, aby tady na zemi konali jeho dílo, dílo víry, lásky a naděje. Věříme, že Boží působení mezi námi lidmi není omezeno žádnou konfesí, tradicí, příslušností tam či onam – a že tedy svět má naději. Pán Bůh posílá svého Ducha, a to znamená, že člověk se může polepšit, že je naděje na lepší lidský život. Náš život se stane lidštějším nikoli kulturním vývojem nebo lepším vzděláním, ale působením Ducha svatého – a tím bude oslavou toho, který jej poslal. „On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“ Jinými slovy, Kristus má být mezi lidmi oslaven tím, že se v jejich životech

prosadí život z jeho Ducha. To je svědectví evangelisty Jana o příchodu Ducha svatého a o jeho poslání ve vztahu k lidem.

(j.halama)

dějiny

Česká konfese a jednota bratrská

Jednota bratrská se ve svých dějinách opakovaně snažila zajistit si lepší podmínky pro svoji existenci. V prvních desetiletích po svém vzniku usilovala o rozhovory svých zástupců s vedoucími představiteli utrakvistické církve, později, v průběhu 16. století, se prostřednictvím svých šlechtických ochránců snažila příležitostně zasahovat do jednání českých sněmů, pokud se na jejich programu objevily náboženské záležitosti. Neusilovala přitom o postavení, jaké měly v různých částech Římské říše národa německého luterské zemské církve. Bratřím nešlo o podíl na moci (takové tendence sledujeme až v samotném závěru existence jednoty bratrské v českých zemích, v době druhého stavovského povstání). Jednota usilovala pouze o to, aby její stoupenci nebyli za své vyznání pronásledováni. Toho se jim však až do roku 1609, kdy císař Rudolf II. vydal známý Majestát na náboženskou svobodu, dostávalo celkem pravidelně. Zejména v Čechách, moravské sbory žily v relativním klidu až do nešťastných bělohorských událostí.

Jedinečná příležitost ke změně náboženských poměrů v Českém království, z níž mohla významně těžit i jednota bratrská, se objevila v roce 1575. Již jedenáct let vládl Maxmilián II. Habsburský, který ve svých mladších letech sympatizoval s luterány. Byl tehdy pod vlivem svého dvorního vídeňského kazatele a luterského teologa Sebastianiana Pfausera, za nímž se v rozmezí let 1555–1557 čtyřikrát osobně vypravil Jan Blahoslav, aby se přimlouval za Jana Augustu, vězněného na Křivoklátě. Blahoslavovy cesty do Vídně sice Augustovu situaci nijak významně neovlivnily, ale Maxmilián II. měl až do své smrti pozitivní vztah k protestantům, přestože sám zůstal katolíkem. Zároveň však musel dbát na to, aby se neoslabovala jeho královská moc. Když byl v roce 1575 svolán český zemský sněm, který měl na programu i náboženské záležitosti, utrakvističtí stavové, kteří sympatizovali s evropskou reformací, se dohodli, že budou postupovat jednotně. Nebylo to tehdy obvyklé. Sněmující se zpravidla sdružovali do různých vlivových skupin, v nichž hrála konfesní příslušnost jen

jednu z více rolí. Velký význam měly různé příbuzenské vazby napříč šlechtickými rody a vztahy sněmujících k vysokým zemským úředníkům. Postoje k politickým otázkám úzce souvisely se snahou stavů prosadit své nároky na úkor panovníka, kterému šlo v první řadě o řádný a pravidelný výběr zemských daní. Český král zpravidla nedělal žádné ústupky, pokud k tomu nebyl donucen.

V roce 1575 se však zástupci stavů v zájmu společné věci rozhodli, že na panovníka vyvinou nátlak. Společně se zavázali, že nebudou na sněmu projednávat žádné jiné záležitosti, dokud se nevyřeší jejich náboženské požadavky. Panovník se svými stoupenci, jichž nebylo mnoho, se tak již na začátku sněmu dostal do úzkých a musel jim vyhovět. Ovšem dohodnout společný postup a strategii vůči panovníkovi byla jedna věc, druhá věc, ještě obtížnější, bylo sjednotit se na určitém věroučném základu, který by se stal základem pro nové uspořádání náboženských záležitostí a zároveň byl přijatelný pro všechny zastoupené skupiny nekatolíků. Utrakvisté totiž zdaleka netvořili jednotnou „frontu“. Byli mezi nimi stoupenci luterství a nových proudů evropské reformace, ale i starších forem utrakvismu, kteří o žádné radikální změny v podstatě neusilovali a byli ochotni se spokojit se stávající situací (ti jsou ve starší literatuře označováni jako staroutrakvisté). Relativně malou, ale soudržnou skupinu tvořili šlechtičtí stoupenci jednoty bratrské. Na sněmu však nemohli v náboženských otázkách jednat na vlastní pěst, bez konzultací s bratrskými biskupy. Zásadnější změny v systému nekatolické církevní správy, k nimž bylo v roce 1575 nakročeno, by totiž ovlivnily všechny stoupence jednoty, nejen jejich šlechtické ochránce. Bratrští biskupové do těchto věcí tedy rozhodně chtěli „mluvit“, zároveň však zachovávali ostražitost vůči iniciativě sněmujících, která byla především laická. V jednotě bratrské o veškerých věroučných záležitostech totiž vždy rozhodovali duchovní, především biskupové a členové úzké rady. Když už se na některých bratrských synodech objevili zástupci šlechty (stávalo se to spíše zřídka), mívali tam především reprezentativní funkci, případně byli zváni jen k některým konzultacím během uzavřených jednání úzké rady.

Stavové si na sněmu vytvořili vlastní komisi, která měla navrhnout text nové konfese, na níž by se čeští nekatolíci v co největším počtu sjednotili, a také návrh nového církevního řádu. Sněmující z řad jednoty bratrské byli k těmto jednáním přizváni a jejich biskupové s tímto postupem nakonec souhlasili, když jim bylo zaručeno, že si jednota v rámci nového uspořádání nekatolické církevní správy zachová značnou autonomii. Do Prahy se vydal boleslavský biskup Jan Kálef a několik dalších duchovních, kteří se s bratrskými šlechtici jednajícími na sněmu intenzivně radili. V komisi pro přípravu nové konfese byla jednota zastoupena Jiřím Strejcem, který zde hájil bratrská stanoviska. Česká konfese, která takto během jara 1575 vznikla, byla ve své době ojedinělá. Nevymezovala se proti jinověrcům, nezatracovala určité teologické postoje. Naopak v duchu starších českých reformačních tradic a náboženské snášenlivosti (a tady můžeme také vidět vliv jednoty bratrské) posky-

tovala relativně velký prostor stoupencům všech hlavních reformačních konfesí, včetně jednoty. Společně s konfesí byl vypracován i návrh nového církevního řádu, který měl vymezovat kompetence obnovené konzistoře podobojí, nad níž měli opět převzít kontrolu stavové (po roce 1547 byla totiž pod přísným dohledem panovníka). Českou konfesi a nový řád pak stavové 18. května předložili císaři a požádali jej o schválení. Následovalo několik dalších měsíců naplněných intenzivním jednáním mezi stavy a královskou kanceláří. Proti konfesi se postavili někteří staroutrakvisté a vcelku pochopitelně pak zástupci katolické církve a zejména papežský nuncius, který vytrvale nabádal císaře k tomu, aby nepřistupoval na žádné podstatné změny.

Pamětní deska na nároží budovy Malostranské radnice v Praze, kde byl text České konfese na jaře 1575 sepsán.

Katolická církev v Čechách po znovuobsazení arcibiskupského stolce v roce 1561 velmi pozvolna upevňovala své pozice, očekávaný nástupce na českém trůnu, Maxmiliánův syn Rudolf II., byl vychován na dvoře španělského krále v duchu nesmiřitelného katolicismu (ve skutečnosti jej v době jeho vlády náboženské otázky vůbec nezajímaly) a jakékoliv posilování protestantů by ze strany katolické církve mohlo mařit její snahy o zavádění tridentských reforem a postupnou rekatolizaci společnosti

Maxmilián II. byl pod dvojím tlakem a nakonec se rozhodl pro určitý kompromis. Na začátku září 1575 stavům ústně slíbil, že jim nebude klást žádné překážky stran jejich náboženství a ani nedopustí, aby je kdokoliv jiný kvůli víře utlačoval. Stavům nezbylo nic jiného, než se s touto ústní zárukou spokojit. Česká konfese byla sice vzápětí vytištěna, ale zůstala až do roku 1609 nezávazným dokumentem, stejně jako nově navržený církevní řád. Naděje na reorganizaci církevní správy nekatolíků

pak na delší dobu pohasly smrtí Maxmiliána II., který zemřel již v říjnu 1576. Jednota bratrská však z celé situace patrně vytěžila nejvíc. Vydobyla si konečně respekt i mezi velkou částí utrakvistů a s pomocí svých šlechtických ochránců rozvinula práci na místech, kde se dříve neodvažovala působit veřejně. Po roce 1575 s podporou vrchnosti rozkvétá sbor v Tuchoměřicích, který se stal základnou pro práci bratrských duchovních v pražských městech a na mnoha dalších místech ve středních Čechách. V roce 1579 vychází první díl Bible kralické, který významně obohatil českou literární kulturu, podobně jako díla Daniela Adama z Veleslavína. I on byl stoupencem jednoty bratrské. Zdálo se tedy, že po roce 1575 nastávají jednotě v Čechách po desetiletích nejistoty lepší časy.

Jiří Just

Z Husovy Řeči o míru (Sermo de pace)

Když se Mistr Jan Hus chystal do Kostnice, připravil si projev se formě kázání, v němž chtěl koncil oslovit a vyzvat k následování Božího míru. Nebylo mu dovoleno projev přednést, ten zůstal dalších sto let v rukopise a teprve v reformační době, o sto let později, jej němečtí evangelíci vydali. Tento Husův latinský text byl vydán česky až po druhé světové válce (Kalich, 1963) a jeho důraz na trojí rozměr pravého míru je právě v tomto čase rostoucích bojů a nepokojů aktuální, ačkoli v něčem jde o text středověký, nám dost vzdálený - například v pojetí člověka, jehož hříšnost spočívá v těle, zatímco duše je tím, co nás vede k dobru, nebo v důrazu na ctnostný život v poslušnosti přikázání, v čemž se hodně liší od reformačního pojetí ospravedlnění pouhou milostí skrze víru. Ačkoli jde o text dost moralistický (pro Husa typický) a jeho předpoklad, že by se mravní nápravou - utišením mysli, zakotvením v ctnostech - daly napravit jak církev, tak společnost, připomíná spíše spravedlnost ze skutků než z víry, je to doklad hluboké, biblicky zakotvené snahy o napravení církve, o což usilovali husité a o pár desetiletí později i „jednota bratrů zákona Kristova“, vznikající jednota bratrská.

Avšak mír Boží je utišení mysli zakotvené v ctnostech. Z toho je zřejmé, že každý člověk žijící v zločinu ztrácí svým jednáním mír církve svaté. Neboť v 9. kapitole Jobovy knihy (v. 4) je napsáno: „Kdo se mu kdy vzepřel a žil dál v pokoji?“

Tento mír pak má tři různé stránky: mír člověka s Bohem, člověka se sebou samým a člověka s bližním. A celý tento mír má svůj základ v zachovávaní Božích příkazů.

Mír v prvním smyslu, totiž mír člověka s Bohem, má takový dosah, že bez něho je každý jiný mír nemyslitelný. Kdo jej však má, dosahuje i obou dalších. Nic totiž nemaří mír s Bohem tak jako hřích, protože toliko hřích rozdvouje Boha a člověka podle známého výroku Izaiášova v 59. kapitole (v. 2): „Vaše nepravosti rozdvoujily vás s Bohem.“ Proto je třeba s největší ostražitostí vyhýbat se hříchu, který je sva-

tému míru na překážku. Máme tedy mít v neskonale větší nenávisti hříchy než jakékoli tělesné tresty, stejně jako máme mít v neskonale větší lásce ctnosti než rozkoš, bohatství nebo pocty.

A toto pravidlo by mohlo svrchovaně zajistit mír mezi lidmi. vždyť zachováváním tohoto pravidla se člověku dostává práva být přítelem Božím. A „je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ Neboť v tomto míru těm, kdo se Boha bojí, „všecko napomáhá k dobrému“. I když tedy nepřítel pronásleduje člověka, který žije v tomto vzácném míru a pokojně užívá svého bohatství, důstojenství i života až do smrti, přece mu zcela bezděky prospívá; rozhojňuje totiž zásluhu, z níž plyne člověku velká čest. Proto říká 138. žalm o sužovaných přátelích Kristových (v. 17): „Náramně jsou poctěni tvoji přátelé, Bože!“

Jenže tuto čest, které lze dosáhnout ctnostným životem, a vpředu zmíněné pravidlo víry, které by mělo řídit celou rytěřující církev, si uvědomují pohříchu jen nemnozí; bůh tohoto světa naopak v takové míře zaslepil oči křesťanů prachem časných statků, tělesnou rozkoší a světskou nadutostí, že zholá nic nedbají o tento nade vše významný mír.

Pokud jde o mír v druhém smyslu, totiž člověka se sebou samým, uvážíme-li dvojí přirozenost člověka, je zřejmé, že podstatou tohoto míru je povinná podřazenost těla vůči duši, protože tělo má duši sloužit. Že však tělo je po pádu drze dotěrné, musí být zřejmě kroceno, aby byl zdolán odboj hněvu, bujnosti a pýchy, vášni, představa a netečnosti, které uvádějí duši ve zmatek. Kdyby byl tělu v těchto věcech moudře zjednan klid, to by byl teprve mír těla s duší a konec nevraživých řečí a zvrácených činů, jimiž je urážen Bůh i bližní a jimiž nad hříšným člověkem vítězí ďábel, jeho nejhorší nepřítel.

A pokud jde o mír v třetím smyslu, to jest o mír člověka s bližním, je zřejmé, že se projevuje bratrským milováním a že tedy předpokládá víru a naději. Vycházejíce z víry musíme zajisté věřit, že obecenství svatých zmocňuje každého vyvoleného dobrého křesťana k tomu, aby sloužil k prospěchu kohokoli, jako zase každý zločinný člověk škodí zde na světě každému křesťanu, jakkoli vzdálenému. A tomuto článku víry se zpronevěřují lidé všech stavů, a to jak středních, tak nejnižších i nejvyšších. Vždyť je nabíledni, že kdyby duchovenstvo žilo podle Kristova evangelia a vedlo své podřízené cestou následování Pána, vytvářelo by mírové vztahy poddaných, takže by lid žil v míru jak s Bohem, tak i s lidmi. Zpronevěřuje-li se však tomuto úkolu duchovenstvo, tím spíše se mu zpronevěřují světské stavy. A zde je začátek rozkolů, válek mezi královstvími, rozbrojů a vražd. Je totiž nezbytné, má-li vůbec nastat mír s bližním, aby byl napřed uzavřen mír člověka s Bohem a mír člověka se sebou samým.

A poněvadž tento trojí mír má svůj původ v Boží moci, moudrosti a dobrotivosti, prosme Boha míru, ať sešle tomuto domu první mír, aby Boha nade vše miloval. A ať sešle tomuto domu druhý mír, aby se svatě spravoval. A ať sešle tomuto domu třetí mír, aby všem bližním prospěl k spáse. *Mír tomuto domu*, aby bez bázně hle-

děl k Bohu, sám v sobě se ztišil a v lásce sloužil všem. *Mír tomuto domu*, aby srazil zpupné, pozvedl pokorné, uklidnil nesvorné a smířil nepřátele. *Mír tomuto domu*, aby nehledal svůj vlastní prospěch, sebe nevynášel, ale krotil nezřízenou osobivost, vážil nepodplatně na vahách soudu, nedal se úplatkem pohnout ke křivdě, zlořečil Gézimu, proklel Šimona, všem toužil prospět a vytrval v milosti Ducha svatého.

Mír tomuto domu – ten první jako dar Otcovy moci, aby jej upevňoval. *Mír tomuto domu* – ten druhý jako dar Synovy moudrosti, aby jej vzdělával. *Mír tomuto domu* – ten třetí jako dar milostivosti Ducha svatého, aby jej do konce zachoval ve víře, naději a lásce tvořící mír. A tolik jsem chtěl říci o trojím míru Božím, který je utiše-
ním myslí zakotveným v ctnostech.

(M. J. Hus. *Řeč o míru, Kalich, Praha 1963, 31-35*)

unitas fratrum

Naše společné poklady

Závěr – Pohled do budoucnosti

Naše Jednota existuje přes 550 let a vyrostla z malých počátků v Kunvaldu a Herrnhutu do mezinárodní denominace. Členové Jednoty dnes slaví bohoslužby v mnoha různých jazycích a v mnoha různých zemích, jsme však spojeni společným závazkem k našemu Pánu, Ježíši Kristu. V této knížce jsme se zabývali mnoha „poklady“, které byly pro Jednotu v uplynulých staletích typické a důležité. Tyto poklady vyjadřují, jak chápeme, co znamená následovat beránka, který zvítězil nad hříchem a smrtí. Jsou důležitou součástí identity naší denominace.

Narozdíl od jiných křesťanských církví si Jednota nikdy nečinila nárok, že je tou jedinou pravou církví, že náš způsob bohoslužeb je nejlepší a naše učení dokonalé a neměnné. Právě naopak – jednou ze silných stránek Jednoty byla ochota přizpůsobit se různým kulturám, učit se od druhých a otevřenost novým pohledům a novému porozumění. V tomto smyslu nabízíme tuto příručku jako užitečného průvodce a zdroj pro cestu do budoucnosti.

V těchto kapitolách jsme načrtli širokou paletu informací o tradicích Jednoty. Doufáme, že tento materiál vám dal lepší porozumění a pochopení toho, co zname-

ná být „Moravian“. Mohli jste vidět, že náš způsob následování Krista je zakořeněn v dlouhé historii věřících, kteří ve víře, ve službě a v oddanosti Kristu šli před námi. Viděli jste množství zvyků a zkušeností, které existují v naší světové Jednotě, ale snad jste také ocenili, co všechno máme s bratřími a sestrami v jiných zemích společné. A co víc, doufáme, že je z toho zřetelné, jakou sílu mají tyto společné poklady, že mají co říci k současnosti a budou důležité i do budoucna. Pán svěřil do naší péče mnoho různých a cenných pokladů a je na nás, abychom je dobře užívali (Mt 25,14-30).

Někteří čtenáři mohou mít pocit, že výběr témat je neúplný a neuspokojuje jejich touhu poznávat tradice Jednoty. Někteří čtenáři mohou postrádat ty tradice, které jsou zrovna pro ně důležité. Prosíme o pochopení, že v omezeném čase na omezeném prostoru nebylo možné zahrnout všechny informace ze všech provincií. O Unitas Fratrum existuje množství knih, článků i digitálních zdrojů. Chceme vás povzbudit, abyste se sami vzdělávali s pomocí těchto materiálů. Dobrým východiskem může být seznam literatury na webové stránce Centra pro studium o Jednotě (Center for Moravian studies) v Bethlehemu: www.moravianseminary.edu/center-moravian-studies/online-resources.

Psali jsme tuto příručku s vědomím, že nejde o závazné a konečné slovo k těmto tématům. Naopak doufáme, že členové Jednoty v různých oblastech tuto knížku vezmou a přidají k ní to, co lépe vyjadřuje jejich úhel pohledu a očekávání v té které provincii. doufáme, že se tato příručka bude měnit a růst rok za rokem, jak roste a mění se naše církve. těšíme se na to, až uvidíme, jak naše sestry a bratři zlepší a rozšíří tento pohled na společné poklady Jednoty. A doufáme, že poklady, popsané v této příručce, přinesou každé provincii a teologické škole v UF obohacení a pozhánání.

Důležitým úkolem této příručky je rozšířit náš obzor. Jednota je světová církev, jejíž členové žijí ve více než 30 zemích na pěti kontinentech. Naše světové společenství zahrnuje množství jazyků, kulturních tradic a etnických prostředí. Právě proto jsme tak často kladli otázku po jednotě naší světové církve (Moravian Church). Co máme společného, co nás spojuje a jak se vyrovnáváme s tak mnoha rozdíly?

Náš přístup při hledání odpovědi na tyto otázky byl chápat jednotu nikoli jako uniformitu (typ společenství, kde všichni vypadají podobně – něco jako školní uniforma, pozn. př.), ale jako jednotu v rozdílnosti, v níž jednotliví členové přicházejí z nejrozličnějších prostředí, každý s jiným zázemím a zkušenostmi. V Jednotě jsme bratry a sestrami v Kristu. Sestry a bratři mají něco společného, jsou dětmi stejných rodičů, ale nejsou stejní. Někdy jsou i dvojčata z jedné rodiny každé jiné, vzhledem i povahou. Přesto patří do stejné rodiny a sdílejí tentýž původ. Podobně naše velká rodina Jednoty zahrnuje mnoho provincií, sborů a lidí, kteří vypadají velmi rozdílně, ale jsou jedno v Kristu.

Při pohledu do budoucnosti Jednoty je jedním z důležitých úkolů najít správný poměr mezi jednotností a rozdílností. Jak úzce nás má spojovat společná práce, kolik svobody jedni druhým můžeme dopřát?

Bible nabízí pro pochopení jednoty v Kristu několik obrazů: obraz těla, obraz vinného kmene a ratolestí, nebo obraz Božího domu.

1. Obraz těla je použit v listech apoštola Pavla, kde popisuje církev jako tělo Kristovo. Podle 1K 10,16-17 je základem jednoty těla Kristova sám Kristus, skrze dary svého těla a krve ve večeři Páně: „Není kalich požehnání, za nějž děkujeme, účastí na krvi Kristově? A není chléb, který lámeme, účastí na těle Kristově? Protože je jeden chléb, jsme my mnozí jedno tělo, neboť všichni máme podíl na jednom chlebu.“ Jedním důležitým prvkem tohoto obrazu je zdůraznění opravdového organického spojení údů těla, jiným je uznání skutečnosti, že údy nejsou všechny stejné. „Jako je v jednom těle mnoho údů a nemají všechny stejný úkol, tak i my, ač je nás mnoho, jsme jedno tělo v Kristu a jeden druhému sloužíme jako jednotlivé údy.“ (Ř 12,4-5) Rozličnost údů odráží rozličnost úkolů a funkcí v těle. Rozdíly jsou nutné, aby jednotlivé údy mohly poskytovat to, co je pro ostatní potřebné (1K 12,14-21). Podobně jsou různé dary v církvi, ale uplatní se pouze, když jsou užity k užitku všech a vzájemně se doplňují při budování společenství. Jednota těla nespočívá ve stejnosti, ale v solidaritě v lásce: „Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním.“ (1K 12,26)

Mnoho rysů naší světové Jednoty, jak jsou popsány v kapitolách 1 a 2 této příručky, odpovídá dobře obrazu těla. Přesto však je pro nás biblická zvěst i v těch právě citovaných oddílech výzvou. O čem nad nimi můžeme uvažovat? Jakým způsobem zakoušíme obecenství ve sdílení těla a krve Kristovy? Jakými konkrétními dary a službami přispívá každá část těla celku? Jak sdílíme ve vzájemné solidaritě radosti i bolesti druhých?

2. Druhý biblický model jednoty je vzat z obrazu vinného kmene. Vychází z evangelia podle Jana 15,1-5, kde Ježíš říká svým učedníkům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou mou ratolest, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla hojnější ovoce. Vy jste již čisti pro slovo, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li při kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li při mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese hojné ovoce; neboť beze mne nemůžete činit nic.“

Důraz tohoto obrazu není položen na rozmanitost ratolestí, mnohem více na neustálé spojení se kmenem, jímž je sám Kristus. Zároveň je tu položen důraz na pohyb a změnu. Vinař se stará, aby vinné ratolesti nesly bohatě ovoce. To zahrnuje ze strany Boží prořezávání a čištění, pro člověka zůstávání v Kristu, který je zdrojem duchovní výživy a síly.

Obraz vinného kmene a ratolestí byl pro obnovenou Jednotu velmi důležitý, což ukazují „rodokmeny“ sborů a misijních polí Jednoty v podobě vinného kmene, kde každý sbor má svůj vinný list (obrázek je v kapitole 1, kterou jsme neotiskli). Když vyhlížíme k budoucnosti naší církve, je zvlášť důležité poznávat, že jednota církve

je ovoce, které vyrůstá z našeho vztahu ke Kristu. Jak věrní jsme ve svém vztahu ke Kristu? Jak se staráme o svou víru? Kde je prostor pro sdílení s druhými o tom, co znamená být zakořeněn v Kristu?

3. Konečně třetí model užívá pro znázornění jednoty církve obraz domu s mnoha příbytky. V Janově evangeliu čteme, že Ježíš, když se blížil k ukřižování, řekl svým učedníkům: „V domě mého Otce je mnoho příbytků. Kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo.“ (J 14,2) Věřícím je zaslíbeno, že jejich pravý domov je v nebeském příbytku Božím. Podobně list Efezským prohlašuje, že všichni různí věřící jsou přijímáni do jedné Boží domácnosti, kde již nejsou cizinci a příchodci, ale spoluobčané svatých a příslušníci Boží rodiny (Ef 2,19). Je jenom jeden dům, ale je dost velký, aby nabídl dost příbytků pro veškeré množství věřících, Jak objasňuje Žd 13,14 příbytek Boží nelze zaměňovat se žádným pozemským místem, je to město, které teprve přijde, což všichni věřící očekávají s nadějí.

Tyto obrazy naznačují, že naše chápání toho, co znamená být jedna církev, mají být vedeny nadějí, že Bůh v přicházejícím věku skutečně pravou jednotu. Budeme-li silní v naději, pomůže nám to čelit nevyhnutelným případům sporů a rozdělení, které v našich pozemských institucích zakoušíme. Nadějný výhled do budoucnosti obsahuje i výzvu pevně se držet Božího zaslíbení, že my všichni, navzdory všem rozdílům, najdeme místo v Božím domě. Je to i náročná vize. Jsme ochotni přijmout jedni druhé jako členy jedné domácnosti, i když přicházíme z různých míst? Jsme připraveni hledět za všechny sporné otázky dneška k velkému zaslíbení jednoty v Kristu, která má přijít? Jsme schopni přijmout různost v naší církvi takovým způsobem, aby to odráželo Ježíšova slova o mnoha příbytcích v domě jeho Otce?

Načrtli jsme tyto modely, protože věříme, že představují důležitý biblický zdroj, chceme-li se zabývat obtížným tématem „jednoty v rozdílnosti“. Zajímavé je, že tyto biblické obrazy nápadně odpovídají základnímu principu obnovené Jednoty: v podstatných věcech jednota, v nepodstatných svoboda a ve všem láska. Obrazy těla, vinného kmene i domu představují jednotu v Kristu, umožňují rozdíly a odlišnosti a vyjadřují, že jednotlivé údy respektují a přijímají jedni druhé v duchu lásky. Pamatovat na to nám pomůže, abychom pěstovali a uchovávali jednotu a identitu v celé Unitas Fratrum v nadcházejících letech.

Závěrem chtějí autoři této příručky vyjádřit naději, že informace v předcházejících kapitolách pomohou kazatelům a učitelům chápat jedinečné svědectví UF v misií a službě světu. Doufáme, že to pomůže všem provinciím v Jednotě k větší vzájemnosti a odvaze v očekávání budoucích věcí. Ať se rozhodneme uchovávat staré tradice nebo budeme experimentovat s novými projevy víry, měli bychom to činit s jasnou představou, kdo jsme a komu náležíme. Jednota vždy zdůrazňovala naše vykoupení v Kristu, což znamená, že patříme a sloužíme jemu. Každá provincie, každý sbor, každý kazatel a člen církve má radostný úkol hledat, jaká je jeho vůle pro nás v této době a na tomto místě. Končíme tedy modlitbou, aby náš Pán poželhal

užívání této příručky k tomuto cíli, ke své slávě a k budování naší církve.
Zvítězil beránek náš, následujme jej.

Milí přátelé,

přinášeli jsme části této knížky v našem časopise po čtyři roky, mnohem déle, než jsme původně zamýšleli. Nyní docházíme ke konci těchto zamýšlení nad tradicemi obnovené Jednoty a informací o tom, jak se kde udržují či proměňují. Vedlo-li to někde k rozhovoru a zkoumání, jak je to s našimi zvyky a tradicemi, a v čem nám to může být užitečné, dosáhl tento text svého účelu.

Případné doplnění a sjednocení celého textu příručky je možné, ukáže-li se naléhavá potřeba. Jinak doufáme, že vás alespoň něco z předložených textů zaujalo a přineslo poučení.

vaši – redaktor + překladatel

náš seniorát

Husův den 5. a 6. července v Železném Brodě

Ochranovský sbor při ČCE v Železném Brodě na dny 5. a 6. července opět připravuje Husův den. Den, kdy si připomínáme smrt Mistra Jana Husa. Letos tomu bude už 610 let. Možná si leckterý čtenář vzpomene na velké oslavy 600 let, zpráva o nich je také součástí výstavy ke 100 letům od položení základního kamene sborového domu. 610 let tak mohutně slavit nebudeme, ale po letech očekáváme návštěvu trubačů z partnerského sboru z Herrnhutu a Drážďan. Naše dny začnou v sobotu večer, kdy se chystáme na tzv. noční Kalich. Loni se pro nepřízeň počasí konat nemohl, ale letos bychom tam i s našimi přáteli z Německa rádi vyšli. Ve 21.30 hod. plánujeme sraz u vodárny, odkud vyrazíme s lampiony a čelovkami do skal. Do míst, kde se stará Jednota loučila se svou vlastí. V neděli pak začneme v 9.30 hod. společnými a slavnostními bohoslužbami. A pokračovat budeme společně tráveným dopolednem, kdy naši němečtí přátelé budou chtít vidět něco ze Železného Brodu. Odpoledne se chystáme buď opět do skal nebo ještě zkusíme najít nějaké přístupnější místo, kde by mělo zaznít kázání a přednáška Matouše Jalušky o Husovu kázání na druhou neděli po Trojici z České postilly. Všichni jste na tuto akci srdečně zváni a už teď se můžete těšit.

O čem se také diskutuje v Železném Brodě

Po poslední sborové radě jsme došli k tomu, že máme příliš širokou kartotéku, nejširší ze všech sborů Ochranovské Jednoty bratrské, která moc neodpovídá skutečnosti a měli bychom ji trochu zrevidovat. Současně vyvstala otázka, co vlastně znamená být členem Jednoty. A jak to například souvisí s účastí na nedělních bohoslužbách, ale i s pravidelnými příspěvky na chod sboru. Pomoci by nám k tomu měl i tisk synodu analyzující práva a povinnosti členů ČCE. Není to proto, že by nás bylo nějak málo, ale protože se ve sboru chystá hodně oprav a celkového podílu na přeměně celého seniorátu, ale také že sbor viditelně stárne. A věříme, že určitými proměnami se sbor trochu víc otevře a nebude už takový problém zvat a přijímat nové lidi. Navíc se ukazuje, že těch, kdo by chtěli něco dělat, je docela dost, snad čím dál víc.

Rovenské ohlédnutí

V první radě je třeba říci, že rekonstrukce střechy na sborovém domě je hotova. Díky Bohu a všem sestrám a bratrům dárčům. Nová krytina kryje a staré trámy drží.

Okapy spojují nebe se zemí. Díky přidanému střešnímu oknu se dosud temné půdní prostory koupou ve slunečním světle a nabízejí se pro nové využití. Pokračuje hloubkový úklid domu, pokračují postupné úpravy vnitřní dispozice směřující k oddělení soukromých prostor „bytu“ a prostor sborových. Ve druhé polovině června se u nás opět sejde brigáda duchem i rukama pracujících sester a bratří a těšíme se, že díky jejich nasazení zprostřed nádvoří zmizí hromada šindelů, trámků a jiných odřezků ze staré střechy. Celý proces bude někdy v červenci zakončen návštěvou truhláře, který зробí nové obklady střešních oken. Pak se někdy odehraje i ten slibovaný oslavný sborový den. O datu zatím ve staršovstvu bližší představu nemáme, ale rozhodně chceme, aby byl dům během tohoto dne v co největší šíři přístupný, otevřený, plný dobrých příslibů a naděje, pro nás i pro ostatní. Až se to stane, stane se to.

To se nestahují mračna nad rovenským sborovým domem, naopak se rozptylují, se zatékáním je konec a budoucnost rovenského sboru je v suchu.

Jak bylo rovněž minule inzerováno, přivítali jsme u nás v březnu religionistu Pavla Hoška, který hovořil o duchovním rozměru děl Bohumila Hrabala, v dubnu (na Bílou sobotu) básnířku Hanu Kosákovou a na konci května (pod hlavičkou Noci kostelů) anglistu Jana Čermáka, jehož přednášku o díle spisovatele a filologa J. R. R. Tolkiena doprovodil vlastními kompozicemi sborový varhaník František Jaroš a šperkařka a výtvarnice Zuzana Kissová k ní přichystala výstavu svých vlastních prací a prací svých žáků. Všechny akce byly solidně navštíveny, zejména se radujeme z toho, že roste návštěvnost autorských čtení poezie.

A všechny tři akce se dobře propojily.

Pavel Hošek ve své přednášce i v následné diskusi ukázal nejen to, že díla Bohumila Hrabala mají náboženský, přímo křesťanský rozměr, ale hlavně to, co odkazy k biblickým příběhům či k liturgii dovoluují Hrabalovi dělat se světem, nakolik umožňují vidět krásu světa či všimati si „perličky na dně“ v duších lidských bytostí, z nichž se stávají postavy v jeho příbězích. Hrabal samozřejmě nepíše jen „krásné“ texty. Ve všelijakých vyprávěních o vraždění koček či ve žlučovitých projevech na sklonku jeho života tento rozměr dost dobře hledat nelze. Ale tam, kde v Hrabalovi křesťanství je, tam dělá učiněné divy se světem a s věcmi i lidmi v něm, včetně autora samotného. Právě to je ostatně zřetelně poznat z nově nalezených záznamů Hrabalových předvánočních promluv k evangelíkům v Libici nad Cidlinou, na nichž Pavel Hošek do značné míry založil svůj výklad. Lidé Hrabalovi nadšeně naslouchají, diskutují s ním a on sám jim jde vstříc.

Tyto divy jsme mohli dále pozorovat zachycené v básních Hany Kosákové. Tato přední česká rusistka a překladatelka by sama o sobě patrně nehovořila jako o „křesťanské básnířce“, z její tvorby však tryská zvláštní naděje ve všednosti. Je možné, že „prázdné prostory“ či všednodenní rituály udržující v chodu lidské bytosti z jejich básní budou naplněny něčím novým. Je možné, že dlouho očekávaný příjezd příbuzných jakési rodiny na banálním výletě v banální restauraci otevře možnost, aby se to, co bude následovat, z banality vylomilo. Starý nábytek i stará slova odposlechnutá dětmi při katolické mši ve chvíli, kdy vstupují do příběhu, k ničemu neslouží. Zůstávají však s lidmi a jednou třeba sloužit budou.

Přednáška a diskuse během Noci kostelů, nesená temnými tóny hudebních improvizací, obrazy draků i mocnými tvary vystavených šperků, se točila právě okolo naděje pro staré a odkládané věci. Jan Čermák hovořil hlavně o staroanglické básni *Béowulf* a o Tolkienově zacházení s ní. *Béowulf* je mladý hrdina z pohanských časů, který se pohybuje mezi dnešním Dánskem a jižním Švédskem, v první části básně se proslaví v cizině, kde zahubí netvora Grendela i jeho stejně zlovolnou matku, aby ve druhé části, již jako starý král, vytáhl na obranu své vlastní země před drakem. Drak je zabit, hrdina umírá. Autor (anebo poslední upravovatel) této básně byl zjevně křesťan, a přesto psal o všech těch pohanech šerého dávnověku se zvláštní úctou a lítostí – ale také nadějí. Pohané nevědí, že mohou být spaseni, neznají svého Spasitele, a přesto mohou jednat ctnostně a důstojně a po své smrti stanou před soudem Soudce, který právě toto jejich jednání zváží. Podle tohoto prostého, nekřesťanského, ale monoteistického pohledu na svět jedná i sám *Béowulf*. Autor nepředjímá, jak soud nad hrdinou dopadne, neslibuje mu nebe ani nějaký zázračný meziprostor pro ctnostné pohany, ale ani ho neposílá do pekla – z pekla a z Kainova rodu naopak pocházel Grendelův rod, *Béowulfem* vyhubený. Na konci příběhu po sobě *Béowulf* nezanechává žádného dědice, jeho království bude patrně rozvráceno nájezdníky a vnitřními spory, jak už se to tak v dobách stěhování národů dělo. V dějinách, v tomto do světa uzavřeném čase, čeká na konci porážka pro lidské krále

i jejich království, ať jsou jakkoli dobrá, o tom je autor Béowulfa přesvědčen a Tolkien, milovník stromů bezbranných vůči pilám a melancholický katolík, s ním v tomto bodě velmi souhlasí. Drak je však mrtev a člověk Béowulf, zbavený vší nádhery a moci, nesoucí jen svou duši a vzpomínku na činy, jde možná někam dál.

Po přednášce, při diskusi u kafe s Janem Čermákem, padla mimo jiné napůl žertem myšlená výčitka, že křesťanství zbavilo svět draků a mýtů o nich. Příběhy, jako je ten Béowulfův (a Tolkienův) nám ale možná spíš ukazují, že nám křesťanství umožňuje netvory vidět a čelit jim, aniž bychom propadli jejich kouzlu. Opření o pevnou, zvláštní, ale nezastřenou naději můžeme hledět do tváří i beztvarých temnot Grendelů, (d)raků i jiných hrůz, vítězit i prohrávat a přitom zůstat naživu, vždycky aspoň do dalšího úderu srdce. Mezi těmi údery nás přitom může čekat překvapení, že i uprostřed všeobecné porážky se věci mohou najednou obrátit k dobrému. Přesvědčení o tom, že evangelium podává právě tento příběh a tuto naději, ostatně v Tolkienově tvorbě spojuje jeho úvahy o starých textech s Pánem prstenů i dalšími jeho mnohem slavnějšími díly.

Křesťanství je víra pro svět s draky – i s lidmi, kteří udělali draky sami ze sebe, když lačněli po majetku či moci, jak se to ve staroanglické poezii často stává.

-mj-

Rovenský výhled

Jako sbor jdeme dál, do léta a snad i do dalších let. Přemýšlíme teď intenzivně o tom, jakým způsobem budeme fungovat v delším horizontu, abychom vystoupili ze stavu administrovaných sborů k něčemu trvalejšímu, méně provizornímu. Snad brzy dáme vědět, na co jsme ve staršovstvu i v hovorech s různými lidmi přišli. Pokračujeme v různých experimentech, všim se snažíme projít – a k tomu procházení, jako vždycky, všechny zveme.

V pátek 20. června u nás vystoupí Darina Bártová, presbyterka Starokatolické církve v České republice, jedna z prvních vysvěcených žen v této církvi. Sestra Bártová se dlouhodobě věnuje tomu, čemu se říká „keltské křesťanství“, v rámci pracovní skupiny, ve které působí vedle starokatoliček a starokatolíků zejména lidé z Církve československé husitské, překládá modlitby z britských a irských komunit z prvního tisíciletí po Kristu i z doby současné, a promýšlí možnosti žití této zvláštní „ostrovnické“ křesťanské tradice. Tak se těšíme na inspiraci.

Velmi srdečně zveme na sobotu 30. srpna, kdy se v rovenském sborovém domě uskuteční již páté „akademické setkání“, kde budou tentokrát badatelé a badatelky v různých oborech literární historie a filosofie diskutovat o tématu „překvapení“, třeba právě v té podobě nečekaného zvratu věcí k dobrému, který byl tak důležitý pro Tolkiena.

V uplynulých ročnících tohoto setkání jsme hovořili o tom, jak vést řeč, jaké podoby může mít dialog, jak vypadají příběhy, které životům lidí dodávají smysl.

Letos se zaměříme na to, co se „řečovému vedení“ či „vedenému řečnění“ vzpírá. Překvapení pro nás může být to, co vstupuje do plánů i smyslů, čeho se obáváme – anebo se na to těšíme jako na pointu, která příběh uzavře tak, jak bychom to nečekali a řízeně nebyli schopni vymyslet.

Překvapení je v této době nevyhnutelné. Plyne z toho, že jsme vešli do „nezmapovaných vod“ krize přírody, z politické nestability, či z našich omezených schopností domyslet věci do všech konců, v plné dálce i hloubce obsáhnout svět. Překvapení v nás vykřesávají silné pocity – fascinaci, radost nebo hněv. Ne vše neočekávané je překvapující – překvapení nám působí především věci, které jsou pro nás významné. Jedině to, na čem nám záleží, nás dokáže překvapit – a tudíž: jsme-li něčím překvapeni, uvědomujeme si, že je to pro nás důležité. Opakovaná překvapení nás mohou udržovat ve stavu údivu nad světem, činit nás otevřenými vůči novým věcem. Překvapení nás vylamuje z různých tvarů a zvyků, v nichž jsme se zabydli.

Mohou být stará vyprávění – stará slova – překvapující a napínavá, zejména s ohledem na to, co se nyní děje, na čem nám nyní záleží? Záleží nám na nich natolik, aby taková byla? Čím nás mohou překvapit? Mohou nás připravit na překvapení v tomto světě? Nepříjemná a příjemná překvapení, příjemná překvapení vyvstávající z těch nepříjemných. Jak zacházet s nepředvídatelností světa, když přejaté myšlenky či naakumulované zkušenosti nepomáhají? Co může být alternativou vůči takovým zkušenostem, co nás v neustále překvapujícím, nejistém světě může udržet při životě a v otevřenosti?

Tak a všelijak jinak se budeme ptát a přitom jíst a pít, jak je zvykem. Dá-li Bůh. Do konce srpna nás jistě ještě mnoho věcí překvapí.

-mj-

Turnov

SBOROVÉ FÓRUM, tak jsme v Turnově nazvali otevřené diskusní setkání členů a přátel sboru. Sešlo se poprvé první květnovou nedělí po bohoslužbách. Záměrem, který byl přijat na sborovém výročním shromáždění, je zapojit co nejvíce zájemců do promýšlení současných i budoucích otázek a výzev pro náš sbor i pro celou Českou misijní provincii Unitas Fratrum.

První setkání jsme předně věnovali rozhovoru o budoucím uspořádání církve – nové struktuře seniorátů. Sedm našich sborů se od roku 2027 stane součástí Královéhradeckého seniorátu a pražský sbor se včlení do seniorátu Pražského. Synod České misijní provincie Unitas Fratrum (ČMPUF) na podzim roku 2026 zvolí novou radu a předsednictvo synodu. Ti povedou ČMPUF v následujících letech.

Další Sborové fórum je plánováno na podzim tohoto roku. V říjnu nebo v listopadu. Nabízí se otázka povolávání kazatelů a odpovědnost členů sboru. Snad víte, že už druhým rokem vyhlížíme a hledáme nového kazatele pro sbor. Současnému kazateli končí povolání na konci roku 2026. V evangelické církvi je mnoho uprázd-

něných sborů a málo kazatelů, kteří jsou k dispozici. To je téma nejen pro naše praktické hledání ale zajisté také pro naše modlitby.

Další téma by pak mohlo být místo naší Misijní provincie v rámci celé Unitas Fratrum. Máme zastoupení v orgánech UF, účastníme se mnoha setkání a spolupracujeme předně v rámci Evropské kontinentální provincie. Bylo by dobré pro tyto aktivity získat širší okruh aktivních členů církve.

V neposlední řadě chceme upozornit na to, že se ve sboru objeví označená dóza (nádoba), kam mohou lidé i anonymně vhodit své otázky, podněty nebo třeba i stížnosti.

INFORMACE ze seniorátního výboru

Predkládáme nejdůležitější informace z jarních jednání Seniorátního výboru – Rady České misijní provincie Unitas Fratrum:

Restrukturalizace seniorátů: v rámci nového územního uspořádání církve se 5. května v Turnově už podruhé setkali zástupci seniorátních výborů Královéhradeckého, Libereckého a Ochranovského seniorátu, aby hovořili o budoucí spolupráci v rámci jednoho nového celku.

Řád České misijní provincie Unitas Fratrum (ČMPUF) byl po konzultacích s církevním právníkem předložen květnovému synodu ČCE. Řád byl synodem přijat.

Volba Rady ČMPUF: SV na svém jednání opakovaně hovořil o přípravě volby rady ČMPUF. Měla by proběhnout nejpozději v listopadu 2026, aby od 1. 1. 2027 začala provincií spravovat. Seniorátní výbor v pozici Rady ČMPUF jako exekutivní orgán k tomuto datu zaniká. Staršovstva a sbory by měly začít vyhledávat vhodné kandidáty pro tuto volbu.

DEN misijní provincie, který se sešel 1. března 2025 v Turnově byl hodnocen velice pozitivně.

Evropský workshop Bibliodramatu v srpnu 2025 bude mít z naší provincie dvojí zastoupení. Účastní se sestra Naďa Běťáková a Kryštof Halama.

Celosvětové setkání žen UF, které mělo být v srpnu v USA, bylo zrušeno. Nová nařízení americké administrativy znemožňují účast sester z mnoha zemí. Toto setkání se bude konat na začátku roku 2026 v Evropě.

Na kostelíku v Kořenově je v letošním roce plánována oprava oken a vnitřních mříží. Jedná se o celkem 32 malých okének, na nichž poslední nátěr dosluhuje.

SV jednal o potřebě a možnosti převodu seniorátního nemovitého majetku do vlastnictví sborů. Modlitebna v Koberovech je již vyňata ze seznamu nezcizitelných budov a může být prodána. Vzhledem k tomu, že stavba je v dezolátním stavu, bylo by to nejlepší řešení. Výtěžek by byl vložen do zvláštního fondu, který by měl definovaný režim. Kostelík v Kořenově (zapsaný v seznamu nezcizitelných budov) by měl být převeden na některý z našich sborů. Pro každý sbor to bude velké břemeno. Otázkou je, které sbory si to uvědomují a který sbor bude ochoten toto břímě nést.

Rozhodnout musí podzimní konvent.

SV rozhodl o dotacích na Mikroprojekty v roce 2025 takto: Přidělil prostředky dle žádosti sborům v Praze, Potštejně, Rovensku p. Tr. a Železném Brodě v celkové výši 60.408 Kč. Peníze nad rámec přidělených prostředků budou pokryty ze zbytku z loňského roku.

Děkujeme vám všem, kteří práci České misijní provincie UF podporujete.

Za Seniorátní výbor – Radu České misijní provincie Unitas Fratrum

Ondřej Halama

z církví

Papež Lev XIV.

Po úmrtí papeže Františka (argentinský kardinál Jorge Mario Bergoglio, zemřel 21. dubna) zvolilo vatikánské konkláve 8. května 2025 novým papežem amerického biskupa Roberta Francise Prevosta (*1955), který přijal jméno Lev XIV.

Za 12 let, po které František vedl římskokatolickou církev, vykonal mnoho jak pro ekumenické vztahy, tak pro větší otevřenost církve. Připomeňme si jeho encykliku „Laudato si“ (2015), s podtitulem „O péči o společný domov“, tedy „františkánský“ zaměřenou na stvoření, na naši odpovědnost za vše živé i za životní prostředí.

Jeho apoštolská exhortace „Amoris laetitia“ (Radost z lásky, 2016) se pak zaměřila na rodinu a partnerské vztahy, a jakkoli nebyla revolucionářská, podráždila všechny církevní konzervativce, protože zdůraznila, že lidé rozvedení a žijící ve druhém manželství (což církev neuznává) jsou stejnými věřícími jako my ostatní.

Když byl papežem zvolen americký augustinián, který se k Františkovi odkazu celkem zřetelně přihlásil hned ve své nástupní řeči, bylo zajímavé sledovat některé reakce. Pokud jste pamětníky a vzpomenete si na jásos Poláků, když byl zvolen papežem Karol Wojtyła – Jan Pavel II., americké reakce byly pochopitelně zcela odlišné, i když je Lev XIV. prvním Američanem na papežském stolci (narodil se 1955 v Chicagu). V dnešní situaci je pro konzervativní Američany papež, který je proti Trumpovi, který je přívržencem otevřených hranic a pro-migrační politiky, který sám strávil kolem 20 let v Latinské Americe a mluví španělsky lépe než italsky, „další marxistickou loutkou ve Vatikánu“. Tohle nesmyslné označení (ta předcházející loutka měl být František) nejspíš ukazuje, že nový papež má podob-

ně silné sociální citění jako ten předcházející. Svou představu církve zatím stručně načrtl ve slovech „chceme být synodální církví, církví, která je na cestě, církví, která vždy hledá pokoj, která vždy hledá lásku, která se vždy snaží být nablízku, zvláště těm, kdo trpí“.

Ekumenicky sympatické je i biskupské heslo nového papeže „in illo uno unum“ – v tom jednom [Kristu] jedno.

Evangelíkovi se může vtírat myšlenka, že augustiniánem byl původně i Martin Luther, ale určitě to není důvod očekávat novou reformaci zrovna od papeže. Ono bude velkým darem, pokud bude Lev XIV. pokračovat v orientaci svého předchůdce a povede církev ke stálému hledání pokoje, lásky a pomoci druhým. Modlíte-li se mezi jiným i za službu nového papeže, určitě neděláte chybu. Přání, aby to byla služba požehnaná, je společné všem křesťanům.

(red)

nové knihy

Aleš Palán: Ten farář je nějaký divnej

V letošním roce vyšla další kniha rozhovorů publicisty Aleše Palána. Tentokrát se věnuje sedmi osobnostem, které spravují české a moravské farnosti a sbory. V jednotlivých povídkách se dozvíme, co všechno kromě farářování zpovídáné také zaměstnává. Od evangelického faráře z Vysočiny přes evangelickou farářku, která reflektuje především své působení v Brně, hokejového fanouška, který svou zálibu promítá do své služby a jako skoro jediný více promýšlí a popisuje, kde se tyto dva světy mohou potkávat, dále horolezce, husitské farářky a husitského faráře, který na rádiu pro mladé moderuje pořad o hardcorové muzice, až po zemědělce. Kniha je to vesměs zajímavá svou živostí, rozhovory jsou vedeny svižně se zájmem právě o to jiné, co faráři a farářky dělají. Svou duchovní službu asi nejvíc a nejlépe popisuje hokejový fanoušek, o zákrutech soukromého a družstevního hospodaření se dozvíme od zemědělce. Vychází z postřehu, že se faráři a farářky nemusejí věnovat jen farářování a o to víc se zaměřuje na to, čemu všemu se věnují. A pokouší se rozbít tradiční představu, že faráři a farářky neznají reálný život. Znají, a někdy až moc dobře. Bylo by možná ještě zajímavější, kdyby víc hovořili o své duchovní práci, nebo o tom, kde se právě to jiné promítá do toho, co je jejich službou vlastní. Nicméně představa o odtrženosti rozbíjí celkem jistě.

(janh)

letní bohoslužby

Připomínáme, že jako každým rokem se již od první červnové neděle konají letní bohoslužby v kostelíku na Příchovicích, pro pamětníky na Polubném, podle turistických příruček v Tesařovské kapli.

To všechno označuje stoletý osmiboký kostelík u silnice z Tanvaldu na Harrachov.

Bohoslužby tu začínají každou neděli v 10 hodin a jsou ekumenicky otevřené. Vystřídají se zde do konce září, kdy letní bohoslužby končí, kazatelé z různých církví.

Jiného druhu, jednou ročně, ale s mnohem starší tradicí, je Husovská slavnost v Železném Brodě.

Jste srdečně zváni na

Husův den

na Kalichu u Besedic

Ochranovský sbor při ČCE (Jednota bratrská)
v Železném Brodě zve na

SHROMÁŽDĚNÍ

v neděli 6. července 2025 v 15 hodin

biblický úvod – Jan Hrudka

přednáška – „Kázání Mistra Jana Husa na
druhou neděli po sv. Trojici z České postilly” –

Matouš Jaluška – vědecký pracovník a
výpomocný kazatel v Rovensku pod Troskami

Dopolední shromáždění

9.30 hodin v modlitebně Jednoty bratrské na Brodci v
Železném Brodě v Komenského ulici 603